

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih **26 Temmuz 2017**
Sayı : **12431**

16101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanı Julide SARIOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne göre engelli; *"Diğer bireylerle eşit koşullar altında topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarının önünde engel teşkil eden uzun süreli fiziksel, zihinsel, düşünsel ya da algısal bozukluğu bulunan kişilerdir."* Yani engellilik, bireyin mevcut sağlık durumuyla çevresel, fiziksel ve toplumsal koşullarının etkileşimi sonucu ortaya çıkan bir durum olarak tanımlanmıştır. Bu tanım da engelliler ile ilgili olarak geliştirilecek politikaların geniş kapsamlı, farkındalık ve duyarlılık yaratacak fiili uygulamalarla desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Dünyada da bu nedenle engellilik konusu evrensel normlara oturtulmuş, demokratik ve sosyal devletler bu alanda önemli sorumluluklar yüklenmiştir. Nitekim 1982 Anayasası'nın 50 ve 61'inci maddelerinde de engelliler, küçükler ve kadınların korunmasını sağlayacak tedbirler alınması devlete bir ödev olarak yüklenmiştir. Başka bir deyişle, burada düzenlenenler birer pozitif statü hakkıdır.

Bu sorumluluğun gereği olarak, devletler engelli bireylerin hayatın her alanında yaşadığı sorun ve sıkıntıların giderilmesine yönelik yasal düzenlemeleri yapmakla kalmayıp, bu düzenlemelerin fiili olarak uygulanmasının da takipçisi olmalıdır.

Ülkemizde engelli bireylerin eğitim, sağlık, bakım, rehabilitasyon gibi temel sorunlarının temelinde sosyal dışlanma yatmaktadır. Sosyal dışlanmanın çözümlenmesinin en etkin yolu ise engelli bireylerin çalışma yaşamına dahil edilmesidir. Bu sayede engelli bireyler için istihdam sağlanmış olacak, engelli bireylerin çalışma yaşamına katılması ile toplumsal bilinç ve farkındalık yükselecektir.

Bu da engelli bireylere acıma ve yardım temelli yaklaşan çağ dışı anlayışın ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır.

Türkiye, engellilerle ilgili olarak, Birleşmiş Milletlerin "Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmesi"ni imzalamış, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu 2005 yılında çıkarmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53'üncü maddesi ile; "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır." hükmünün yanında, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30.maddesine göre de; "İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyimeslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler..." hükmü düzenlenmiştir.

Mevcut yasal yükümlülüklerin ve engelli istihdamının artırılmasının konuşulması gereken bu çağda Türkiye, ne yazık ki yasaya karşı hile sayılabilecek yol ve yöntemlere, engellilerin çalışma yaşamına dahil edilmemesini tartışmaktadır.

Bunun yanında ülkemizde, henüz engellileri de gözeten sistemli bir iş analizi ve meslek tanımlaması çalışması yapılmamıştır. Engellilerin, sahip oldukları engelden kaynaklanan özellikleri ve nitelikleri de dikkate alınarak, hangi işlerde çalışabilecekleri konusunda bir araştırma yapılması engelli istihdamına ilişkin atılacak en somut adım olacaktır.

Her bireyi olduğu gibi, engelli bireyleri de iş piyasasının özellikleri ve gereksinimleri doğrultusunda eğitmek, özellik kazandırmak ve iş piyasasına hazırlamak gerekir.

Engelli istihdamını genel işsizlik sorununun bir parçası olarak görüp değerlendirmek yerine, kendine özgü bir sorun olarak görmek ve çalışma hayatında buna uygun çözümler üretmek gerekir. Doğru çözümlerin tespit edilmesinin yolu da somut durumu rakam ve istatistiklerle ortaya koymaktan geçmektedir.

Üretken ve yaratıcı çalışma, insanca ve onurlu bir yaşam sürdürebilmenin ön koşuludur. Bu nedenle engelli bireyin topluma uyumunda, toplumla bütünleşmesinde bir işe sahip olması büyük önem taşır.

Bu çerçevede;

1)4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinde belirtilen "50 ve daha fazla işçi çalıştıran" iş yeri sayısı kaçtır?

2)Bu iş yerlerinden kaçında, hangi engelli grubunda, ne kadar engelli istihdam edilmektedir?

3)2012'den bugüne kadar engelli çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmediği için kaç iş yerine, ne kadar para cezası verilmiştir?

4)2002'den bu yana, yıllar bazında ayrı ayrı belirtilmek üzere, kamuda memur olarak, istihdam edilen engelli sayısı kaçtır?

5)2002'den bu yana, yıllar bazında ayrı ayrı belirtilmek üzere, kamuda işçi olarak istihdam edilen engelli sayısı kaçtır?

6)2002'den bu yana, yıllar bazında ayrı ayrı belirtilmek üzere, özel sektörde istihdam edilen engelli sayısı kaçtır?

16/01

7)2017 itibariyle kamu kurumlarında boş bulunan engelli memur kadrosu ne kadardır?

8)Devlet Personel Başkanlığınca,2017 yılı için, bütün engel gruplarına ait olmak üzere, 2545 kişilik engelli kadrosu açıklanmıştır. Boş olan engelli kadroların tamamına bu yıl içinde atama yapılacak mıdır?

9)2017 itibarıyla kamu kurumlarında boş bulunan engelli işçi kadrosu ne kadardır?

10)2017 yılı içinde kamuda çalışmak üzere engelli işçi alımı yapılacak mıdır?

11)Boş olan kadrolara atama yapılırsa dahi engellilerin istihdamına yetmemektedir. Engelliler için alternatif iş olanakları oluşturmak için Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak nasıl çalışmalar yapılmaktadır?

12)Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı'na başvuran kaç engelli vardır? Bu başvuruların eğitim durumuna göre dağılımı nedir?

13)Kamu ve özel sektörde çalışmak için başvuran engellilerin, engel gruplarına göre dağılımı nedir?

14)Serbest iş piyasasında, engelli işgücünün talep edilebileceği bir ortam yaratmak için nasıl bir çalışma yapılmaktadır?